

Keskusvaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten vaali

Kunnanhallitus 28.05.2025 § 118
322/00.00.01/2025

Valmistelija

hallintopäällikkö Petra Kajanus, puh. 044 740 1104

Vaalilain 13 §:n mukaan kunnanvaltuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen keskusvaalilautakunta.

Keskusvaalilautakuntaan kuuluu

- puheenjohtaja
- varapuheenjohtaja ja
- kolme (3) muuta jäsentä sekä
- tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi (5).

Aikaisempina vaalikausina keskusvaalilautakuntaan on valittu kahdeksan (8) varajäsentä, jolloin keskusvaalilautakunnan toimivaltaisuus on voitu varmistaa (keskusvaalilautakunta on toimivaltainen kokouksissaan ainoastaan täysilukuisena, eli viisijäsenisenä).

Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan (sijaatulojärjestyksessä). Keskusvaalilautakunnan varajäsenet eivät siis ole henkilökohtaisia.

Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa (vuoden 2025 kuntavaalit) ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jotta kunnan keskusvaalilautakunnan jäsenet ja varajäsenet edustaisivat edellisissä kuntavaaleissa esiintyneitä äänestäjäryhmiä, se yleensä edellyttää, että kukin jäsen ja varajäsen edustaa eri äänestäjäryhmiä. Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, keskusvaalilautakuntaan ei saa valita muusta ryhmästä kahta edustajaa.

Kuntalain 71 yleinen vaalikelpoisuus ja 74 § vaalikelpoisuus lautakuntaan

Keskusvaalilautakuntaan valittavalla on oltava kuntalain 71 §:n mukainen yleinen vaalikelpoisuus. Lisäksi sovelletaan kuntalain 74 §, jossa rajoitetaan vaalikelpoisuutta lautakuntaan. Lain 74.1 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Rajoituksista olennaisin on vaatimus vaalikelpoisuudesta valtuustoon, joten kunnan ja kuntayhtymän johtavat viranhaltijat ja konserniyhtiön johtohenkilöt eivät ole vaalikelpoisia keskusvaalilautakuntaan. Keskusvaalilautakunnan alaiset kunnan palveluksessa olevat henkilöt eivät myöskään ole vaalikelpoisia keskusvaalilautakuntaan.

Keskusvaalilautakunnan jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa.

Keskusvaalilautakunnan jäsenen ja varajäsenen ei ole suositeltavaa toimia oman tehtävänsä ohessa minään muuna vaaliviranomaisena.

Tasa-arvolain säännökset toimielimiä valittaessa

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Tasa-arvolain 4 a §:n mukaan kunnallisissa sekä kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: Ennakkoarviointia ei ole tarpeen tehdä, koska kyseessä on henkilövalinta.

Päätösehdotus	Kunnanhallitus ehdottaa kunnanvaltuustolle, että valtuusto valitsee toimikauttaan vastaavaksi ajaksi kunnan keskusvaalilautakuntaan viisi (5) varsinaista jäsentä ja vähintään viisi (5) ei-henkilökohtaista varajäsentä sekä nimeää lautakunnan jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.
---------------	---

Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.
--------	-----------------------------